

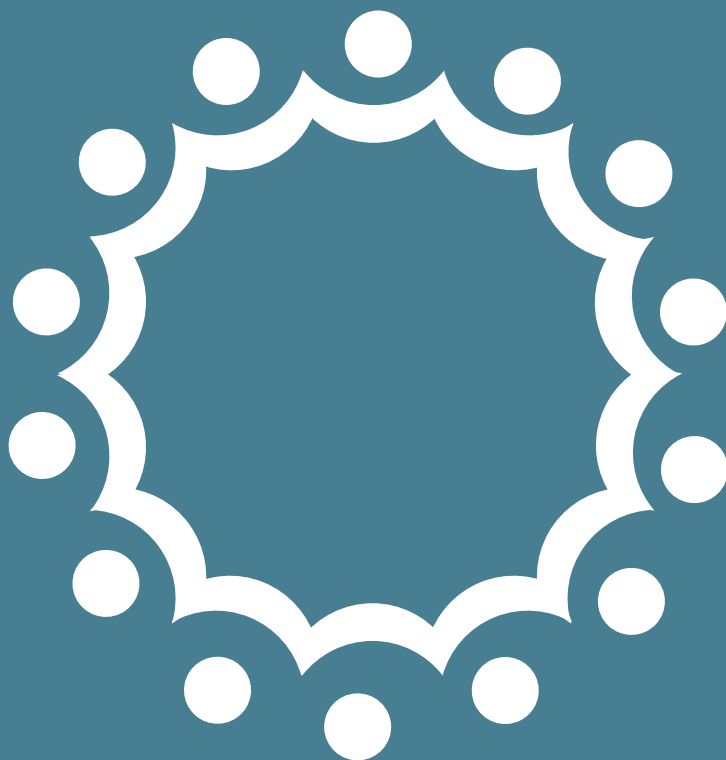

COLOFON

Uitvoering

Het onderzoek is uitgevoerd door dhr. R. Swieringa van onderzoeks- en adviesbureau Moventem. Mw. A. Stafleu begeleidde en faciliteerde het onderzoeksproces namens de gemeente, dhr. Swieringa leidde de gesprekken en stelde de teksten op. Mw. C. Franken van Bureau Visuele Vertalingen, visualiseerde het rapport.

Contactpersoon	A. Stafleu
Datum	januari 2018
Aviseur	R. Swieringa, Senior Adviseur
Onze referentie	17066

VERKENNENDE EVALUATIE WERKWIJZE PARTICIPATIE

Dit rapport is een beknopte beschrijving met inzichten en aanbevelingen over de werkwijze en het op te stellen participatiebeleid. Meer detailinformatie is te vinden in de bijlagen.

overzicht van aanbevelingen	4
aanleiding, doel en aanpak	7
hoofdstuk 1 werkwijze	8
hoofdstuk 2 overzicht projecten	10
hoofdstuk 3 inzichten en aanbevelingen	12
bijlagen	20

**OUDE
WERKWIJZE**

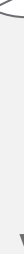
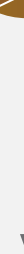
AANBEVELING VOOR NIEUWE WERKWIJZE

goud

zilver

brons

blanco

inwoner
aan het roer

gemeente & inwoner
samen

gemeente
aan het roer

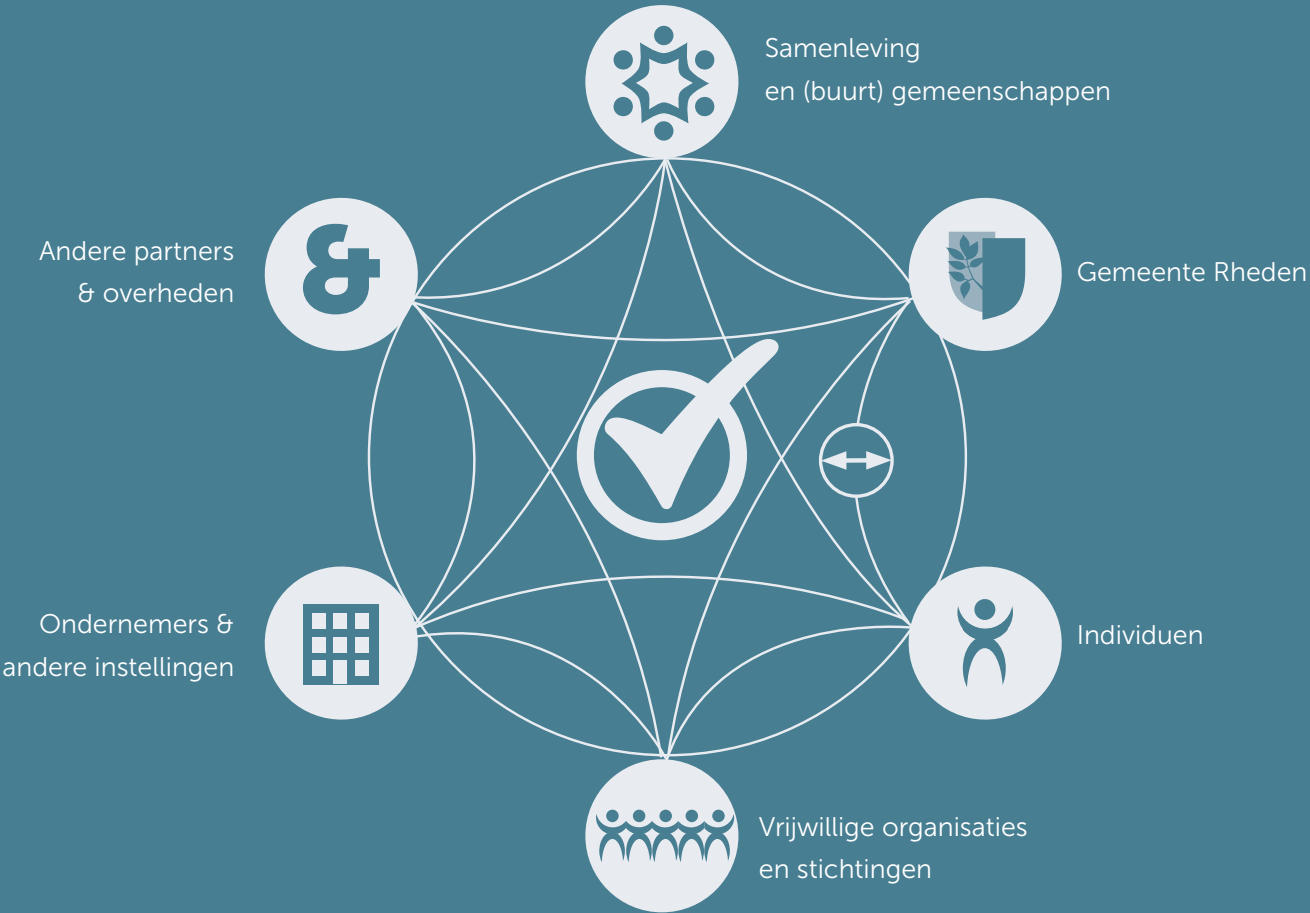
gemeente
alleen

**NIEUWE
WERKWIJZE**

OVERZICHT VAN AANBEVELINGEN

PARTICIPATIE IN DE GEMEENTE RHEDEN

INLEIDING

AANLEIDING

De gemeente Rheden wil de manier waarop zij samenwerkt met inwoners continu verbeteren. Dat is ook wat de inwoners van de gemeente vragen. In 2016 is een panelonderzoek uitgevoerd over de samenwerking tussen gemeente en inwoners. Hieruit blijkt dat inwoners graag willen meedenken en meedoen met de gemeente en zelf veel initiatieven nemen. Hoe die samenwerking verloopt, wanneer gemeente en inwoners bij elkaar komen, en hoe inwoners en gemeente hun rol invullen, verschilt per initiatief.

Deze verschillen zijn voor inwoners verwarrend. Daarom is de notitie "Participatie in de gemeente Rheden, werkwijze om te komen tot participatiebeleid" (januari 2017)* opgesteld. Hierin staat beschreven hoe de gemeente en inwoners met elkaar willen samenwerken. Deze werkwijze moet voor meer eenheid en duidelijkheid zorgen in de manieren waarop de gemeente met inwoners samenwerkt. Bij het ontwikkelen van deze werkwijze zijn destijds inwoners en de raadscommissie Nieuwe bestuursstijl betrokken.

ONDERZOEKSDOEL

De gemeenteraad wilde de werkwijze eerst laten toetsen aan de hand van de praktijk, voordat de organisatie deze op brede schaal zou toepassen. De uitkomsten van deze evaluatie moeten hierbij helpen. Het doel van deze evaluatie is:

Toets en evalueer de "werkwijze participatie" vooraf en doe aanbevelingen om de werkwijze waar nodig aan te passen en door te ontwikkelen.

ONDERZOEKSAANPAK

Deze evaluatie is een verkennende evaluatie op basis van de opgedane inzichten in zes onderzochte projecten. Daarnaast is deze gevoed door de inschattingen en ervaringen van inwoners en medewerkers.

In deze zes projecten spelen samenwerking met inwoners en andere partners een belangrijke rol. De werkwijze is in een aantal projecten volledig toegepast. In andere projecten zijn elementen uit de werkwijze toegepast. Voor alle projecten is onderzocht wat het effect van het volledig toepassen van de werkwijze zou zijn geweest. Alle projecten zijn ingedeeld volgens de keurmerken van de werkwijze (waarover later meer) en zijn samen de "onderzochte projecten" van deze evaluatie. Om het functioneren van de werkwijze nog diepgaander te verkennen, zijn aanvullende gesprekken gevoerd met medewerkers en inwoners die ervaring hebben met samenwerking tussen de gemeente en inwoners (zie bijlage 1 voor een overzicht van alle gevoerde gesprekken). Ook heeft een aantal betrokkenen ervaringen met de werkwijze per mail gedeeld.

* Hierna te noemen de werkwijze

De werkwijze in het kort

In dit rapport volgt een korte beschrijving van de belangrijkste elementen van de werkwijze. In bijlage 2 staat een uitgebreidere beschrijving.

DE VIER ELEMENTEN

De werkwijze onderscheidt vier elementen bij participatie:

samen-
werken

meedoen, rolname

besluit-
vorming

DE VIER KEURMERKEN

De mate van samenwerking bepaalt het keurmerk

goud

zilver

brons

blanco

TWEE STAPPEN

De werkwijze onderscheidt vier verschillende niveaus met vier keurmerken van samenwerken tussen gemeente en inwoners (of andere partners¹; goud, zilver, brons en blanco. Om een samenwerking te kunnen indelen in een van de niveaus moet men twee stappen zetten:

1 AMBITIE:

De werkwijze kent vier elementen van participatie: samenwerken, meedoen, rolneming en besluitvorming. Op deze vier elementen beoordeelt men de samenwerking. Ambitie is eerst te kijken of de samenwerking past bij het keurmerk goud. Zo ja, dan kiest men voor het gouden keurmerk. Kan dit niet, dan volgt men dezelfde werkwijze voor het keurmerk zilver en zo verder.

2 PRAKTIJKTOETS:

Vervolgens moet men volgens de werkwijze een praktijktoets uitvoeren op de onderdelen:

- **energie:** inwoners moeten geïnteresseerd zijn in het onderwerp en bereid zijn mee te doen;
- **belangen:** er mag geen sprake zijn van hele grote belangentegenstellingen

- **wet- en regelgeving:** is het vanuit de wetgeving wel mogelijk de rol bij inwoners neer te leggen
- **financiën:** zijn er voldoende middelen aanwezig om de werkzaamheden door inwoners te laten doen;
- **kwaliteit:** kunnen inwoners voldoende invulling geven aan de kwaliteit die in het project gewenst is?

BEVESTIGING KEURMERK

Als de praktijktoets de keuze voor het keurmerk ondersteunt, dan is dat een bevestiging voor het gekozen keurmerk.

AANPASSING AMBITIE

Is dit niet het geval, dan moet de ambitie worden bijgesteld naar een andere kleur (van goud naar zilver, van zilver naar brons of van brons naar blanco).

¹ Net als in de notitie over de werkwijze, staat in deze evaluatie het begrip "inwoner" synoniem voor alle belanghebbenden waarmee de gemeente samenwerkt: (groepen) inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, verenigingen, et cetera

De onderzochte projecten

Voor deze evaluatie is gesproken met inwoners en medewerkers die veel ervaring hebben met samenwerking met inwoners. Ook is gesproken met een aantal projectleiders van projecten waarin de samenwerking met inwoners en andere partners een grote rol speelt. Hiernaast een korte beschrijving van de onderzochte projecten met het keurmerk dat deze projecten typeert.

PARKEREN IN DE STEEG

Buurtbewoners hadden al langere tijd klachten over overlast door parkeren in de buurt van het gemeentehuis in De Steeg. Bewoners hebben deze klachten bij de gemeente gemeld. De gemeente heeft vervolgens initiatief genomen en naar oplossingen gezocht en deze besproken met de buurt. De problemen zijn nu verholpen. De gemeente heeft hier als probleemoplosser opgetreden.

PROJECT LIDL

Lidl wil de eigen parkeerplaats uitbreiden en van een extra ontsluiting voorzien. Dit kan niet zonder de verkeerssituatie aan te passen. Deze aanpassingen zijn moeilijk in te passen omdat hierdoor de toegankelijkheid van de buurt of de verkeersveiligheid verslechtert. De buurtbewoners hebben zelf het initiatief genomen om alternatieven te bedenken en buurtbewoners te mobiliseren. Hierdoor is er een meedenkproces op gang gekomen dat cruciaal was en nieuwe inzichten en mogelijkheden opleverde.

TRIPLE HELIX

De gemeente nam het initiatief om de samenwerking tussen gemeente, ondernemers en onderwijs te versterken. De gemeente maakte een procesvoorstel en organiseerde een brede bijeenkomst om met de partners te bespreken of er animo was voor een intensievere samenwerking. Dat bleek het geval. Vervolgens organiseerde de gemeente vervolgbijeenkomsten en stelden alle partners een gezamenlijke agenda. Nu starten de partners zelf, vanuit deze agenda, projecten op. De gemeente faciliteert de samenwerking.

PERSPECTIEF 16+

Project vanuit allerlei thema's met jongeren: zorg, werk, inkomen, veiligheid. Er zijn veel wetten en regels die hier een rol spelen. Jongeren dragen zelf thema's aan waar zij mee aan de slag willen. Het keurmerk is zilver (en ontwikkelt zich naar goud); de gemeente is initiatiefnemer, maar verder doen jongeren alles zelf en hebben zij eigenlijk alleen coaching nodig.

PROJECT TOEGANKELIJKHEID VOETPADEN

Ouderenorganisaties hadden de wens om de toegankelijkheid van een aantal voetpaden in Velp te verbeteren. Deze voetpaden liggen bij ouderen-/zorginstellingen. De gemeente heeft samen met de ouderenorganisaties de randvoorwaarden bepaald waaraan de voetpaden moesten voldoen en de begrenzingen aangegeven. De gemeente deed vervolgens de uitvoering.

PROJECT BUURTPREVENTIE

Inwoners leveren zelf een actieve bijdrage aan het meer veiligheid en het veiligheidsgevoel in hun buurt. Inwoners zorgen zelf voor mailadressen en/of telefoonnummers van buurtbewoners om met elkaar te communiceren. De gemeente faciliteert de bewoners door brieven te sturen en bijeenkomsten te organiseren. Het project werkt niet als de gemeente het initiatief neemt, dit moet echt van inwoners zelf komen. De gemeente en politie reageren op wensen van bewoners. Een voorbeeld is een plan dat inwoners maakten voor een parkeerplaats in Dieren waar veel overlast is. Gemeente heeft dit plan in ontvangst genomen, ermee ingestemd en middelen voor beschikbaar gesteld. Uitvoering vindt dit jaar plaats.

Inzichten en aanbevelingen

In dit hoofdstuk staat een overzicht van de belangrijkste inzichten en aanbevelingen voor de doorontwikkeling van de werkwijze. In bijlage 3 staat een meer gedetailleerd overzicht van de inzichten die uit deze evaluatie naar voren zijn gekomen.

VOORAF

Voordat we dieper ingaan op de werkwijze, eerst drie algemene inzichten:

- ❶ de gemeente Rheden werkt al heel intensief samen met inwoners.
- ❷ Samenwerken is en blijft vooral mensenwerk
- ❸ dat je vooral moet blijven doen!

❶ Uit het panelonderzoek van 2016 blijkt dat de inwoners van Rheden het belangrijk vinden dat mensen zich inzetten voor de lokale samenleving (95%). Meer dan 75% gaf aan met de gemeente te willen samenwerken. Hierover is in deze evaluatie ook met een groep inwoners gesproken. Zij prezen de manier waarop de gemeente dit doet. Maar het kan beter en eenduidiger, waardoor inwoners het makkelijker begrijpen en er zelf beter aan bij kunnen dragen. Zij riepen de gemeente vooral op met hen te blijven samenwerken zoals dat nu ook al gebeurt!

❷ Dat samenwerken mensenwerk is, betekent dat de één van nature meer plezier beleeft aan samenwerken dan de ander. De één ziet vooral kansen, de ander eerder valkuilen. Het doel van deze evaluatie is dat de manier van samenwerken zoals de gemeente Rheden die inzet, verder verbetert. Zodat er een optimaal samenspel ontstaat tussen gemeente, inwoners en andere partners. Werkwijzen,

handreikingen, keurmerken, symbolen, werkvormen en checklists zijn “slechts” instrumenten. Instrumenten die inzicht bieden in de mogelijkheden en de beste manier van samenwerken. Zij werken alleen voor mensen die willen samenwerken. Voor mensen die kunnen luisteren en hun eigen expertise en aannames durven los te laten. En voor mensen die werken in een omgeving en organisatie die hen hierin stimuleert

Uit de evaluatie blijkt dat er geen sprake is van onwil of onkunde. In tegendeel; voor medewerkers is samenwerken met inwoners de normaalste zaak en onderdeel van hun werk. Wel hebben zij aangegeven dat nog niet iedereen, binnen het gemeentehuis en daarbuiten, bereid is om nieuwe wegen van samenwerken in te slaan.

Daarom blijft het bij organisatie- en persoonlijke ontwikkeling van belang aandacht te houden voor de veranderende verhouding tussen gemeente, inwoners en andere partners. En medewerkers te stimuleren om de gebaande paden zo nu en dan te verlaten. Dit sluit aan bij de ingezette organisatieontwikkeling van de netwerkorganisatie.

❸ Ten derde; samenwerken moet je vooral (blijven) doen! De aanbevelingen die volgen, moeten samenwerken makkelijker maken voor medewerkers en inwoners die hier nog niet zoveel ervaring mee hebben. Een werkwijze, of instrument mag alleen nooit in de weg staan van de intrinsieke behoefte aan samenwerking die binnen gemeentehuis en daarbuiten bestaat. Deze moeten vooral de ruimte en richting geven om het te (blijven) doen, dat samenwerken!

participatie

werkwijze

INZICHTEN EN AANBEVELINGEN

Uit de gevoerde gesprekken met inwoners, de trekkers van de onderzochte projecten en andere medewerkers blijkt dat de werkwijze een aantal sterke punten heeft, maar ook een paar beperkingen. Het doel is de sterke punten te behouden én de beperkingen weg te nemen. Dit kan door de werkwijze als volgt aan te passen:

1

Participatie gaat om alle vormen van samenwerken tussen gemeente, inwoners en partners

Er zijn allerlei vormen van participatie en misschien nog wel meer benamingen en varianten; van overheidsparticipatie, tot inwonerp participatie van informeren tot co-produceren, van meedenken tot meedoen. De werkwijze gebruikt een eigen definitie, maar ook deze definitie is niet voor iedereen helder. De werkwijze brengt op een praktische wijze in beeld welke mogelijkheden er zijn als de gemeente met inwoners en partners gaat samenwerken; welke keuzes je hierin kunt maken (bijvoorbeeld over de rol- en taakverdeling tussen gemeente en inwoners, wie anderen betreft en wie uiteindelijk de beslissing neemt). Dit inzicht is van meerwaarde voor iedere vorm van samenwerking tussen gemeente en inwoners. Daarom bevelen wij aan geen onderscheid te maken tussen verschillende vormen van participatie.

2

Gebruik de werkwijze als handreiking, niet als blauwdruk

Ook al is de werkwijze niet bedoeld als een blauwdruk, zo zien de meeste medewerkers deze wel. Hierdoor onderschatten zij de waarde van de werkwijze. We verwachten dat de beeldvorming over de werkwijze verbetert door deze niet uit te dragen als een "werkwijze" maar als een "handreiking: zo werken wij graag samen". Hierdoor ontstaat minder het gevoel van een keurslijf en ervaart men de handreiking meer als hulpmiddel.

keurmerken

15

3

Behoud heldere symbolen om de verschillende vormen van samenwerken in te delen ...

De kracht van de keurmerken is dat zij de verschillende vormen van samenwerking krachtig en scherp onderscheiden. Dit maakt samenwerken makkelijker, omdat het keurmerk helder maakt hoe de samenwerking er uit gaat zien en gemeente en inwoners hierdoor weten waar ze aan toe zijn en wat ze van elkaar kunnen verwachten.

"Het keurmerk maakte voor iedereen helder hoe we in het project met elkaar zouden gaan samenwerken. Daar konden we elkaar ook aan herinneren als het in de samenwerking wat lastiger werd. Zo van "dit was toch een zilveren-samenwerking?"

toegankelijkheid voetpaden Velp

Het heeft ook een meerwaarde om de meest vergaande vorm van samenwerking (goud) als vertrekpunt te kiezen. Het dwingt medewerkers en inwoners na te denken of er niet een actievere en grotere rol voor inwoners is weggelegd dan men op basis van ervaring, gewoonte of gemak zou aannemen.

"Positief aan de werkwijze is dat het de bewustwording van mogelijkheden van participatie bij medewerkers verhoogt en hen stimuleert niet alleen in brons of blanco te denken, en het als gemeente zelf op te lossen, maar ook te kijken of het mogelijk is het probleem aan de straat of buurt over te laten."

conclusie tijdens sessie met medewerkers

4

maar breng geen rangorde of waardeoordeel aan in de verschillende vormen van samenwerking.

De beperking van de gekozen keurmerken "goud, zilver, brons en blanco" is dat zij uitgaan van een rangorde tussen de verschillende vormen van samenwerken. Een "gouden" samenwerking suggereert beter te zijn dan een "zilveren". Een goede samenwerking waarbij de gemeente, met instemming van inwoners en andere partners, het proces trekt, kan net zo goed wat waard zijn. Het mag niet zo zijn dat zo'n samenwerking als "minder goed" wordt gezien, omdat het "slechts" een zilveren keurmerk krijgt. >>

"Soms is een 'zilveren samenwerking' goud waard!"

toegankelijkheid voetpaden Velp

>> Vandaar de aanbeveling om symbolen te kiezen die wel helder zijn, maar niet in rangorde ten opzichte van elkaar staan. Wij stellen een neutrale indeling van symbolen voor: "inwoner aan het roer", "samen aan het roer", "gemeente aan het roer" en "gemeente alleen".

Het is het uitgangspunt om te verkennen of inwoners aan het roer kunnen staan. Als dat niet mogelijk is, verkennen gemeente en inwoners of zij samen aan het roer kunnen staan. Zo niet, dan staat de gemeente aan het roer en is de inwoner wel betrokken maar volgend. Kan ook dat niet, dan doet de gemeente het alleen.

AANBEVELING VOOR NIEUWE WERKWIJZE

OUDE WERKWIJZE

goud

zilver

brons

blanco

NIEUWE WERKWIJZE

inwoner
aan het roer

gemeente &
inwoner samen

gemeente
aan het roer

gemeente
alleen

externe factoren

5

Breng externe factoren scherp in beeld, maar leg niet te snel begrenzings op.

De werkwijze brengt belemmeringen van en begrenzings voor samenwerking scherp in beeld. Dat helpt om teleurstellingen achteraf te voorkomen. Ook brengt de werkwijze in beeld wat er moet veranderen om de rol van inwoners of andere partners in een project te vergroten.

Tegelijkertijd kunnen door de samenwerking of met het verstrijken van de tijd, belemmeringen verdwijnen en begrenzings veranderen. Juist door een intensieve samenwerking komen er andere oplossings in beeld die buiten deze begrenzings om nieuwe mogelijkheden creëren.

"De bewoners wilden dat de overlast bij een parkeerplaats in Dieren zou verminderen. Deze parkeerplaats stond niet op de planning voor onderhoud of aanpassing en er was ook geen budget voor gereserveerd. De bewoners hebben toch zelf een plan uitgewerkt en dat voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft toen besloten hiervoor budget vrij te maken."

*project in Dieren voortkomend uit project
buurtpreventie*

samenwerken

6

Bepaal samen de manier van samenwerken ...

Uit de onderzochte projecten en de praktijkervaringen van inwoners en medewerkers blijkt de grote meerwaarde als inwoners en de gemeente samen bepalen hoe ze willen samenwerken. Dat wil niet zeggen dat de gemeente daar niet zelf een standpunt over heeft. Integendeel. Uiteraard denkt de gemeente vooraf na over de manier waarop zij denkt te gaan samenwerken. De gemeente kan dan ook inbrengen en onderbouwen waarom de gemeente denkt dat die manier van samenwerken passend is. Maar de gemeente bepaalt dat niet alleen. Inwoners denken hier ook over en hebben hun voorkeuren en ideeën over wat de beste aanpak en manier van samenwerken is. Door hierover het gesprek te voeren, te luisteren naar elkaars argumenten bepalen zij samen hoe de samenwerking er uit gaat zien. Hiermee leggen ze de beste basis voor een goede samenwerking.

"Als de gemeente en inwoners in de beginfase met elkaar in gesprek gaan en afspreken hoe ze met elkaar gaan samenwerken dan is er over en weer veel meer begrip voor elkaar."

inwoner tijdens inwonersessie

De werkwijze onderscheidt op een heldere manier de belangrijkste aspecten van samenwerking tussen gemeente en inwoners. Deze aspecten zijn vertaald in de volgende samenwerkingsvragen:

➡ **Rolverdeling** ² Wie willen we dat aan het roer staat; de gemeente, de inwoners, samen of doet de gemeente het helemaal alleen?

👤 **Meedoen** Wie bepaalt wie er nog meer meedoen en wie zorgt hier voor?

👉 **Taakverdeling** ³ Wie doet wat; wie ondersteunt, wie denkt mee, wie organiseert etc. etc.?

✅ **Besluitvorming** wie moet er wanneer een besluit nemen?

⚠️ **Belangen** welke doelen streeft iedereen na, zijn de belangen van gemeenten en inwoners en andere betrokken partners met elkaar in overeenstemming te brengen of zijn deze onoverbrugbaar?

🔧 **Wet- en regelgeving** met welke wetten en regels moeten we rekening houden?

💰 **Middelen** welke (financiële) middelen zijn er beschikbaar, waar kunnen we nog meer (financiële) middelen vandaan halen?

⬆️ **Energie** Hebben we genoeg tijd en uitvoeringskracht om de manier waarop we willen samenwerken ook uit te voeren?

🌟 **Kwaliteit** hebben we samen voldoende kennis en kunde, of kunnen we die beschikbaar maken?

² In de werkwijze wordt dit "samenwerken" genoemd.

³ In de werkwijze wordt dit "rolneming" genoemd.

7

... benoem hiervoor een aantal werkvormen en een "checklist"...

Om deze samenwerkingsvragen samen te beantwoorden, is het belangrijk om ze te benoemen, te bespreken en het er samen over eens te worden. Om het zo transparant mogelijk te maken hoe alle betrokkenen "in de samenwerking zitten", helpt het om de antwoorden op de samenwerkingsvragen expliciet te maken en vast te leggen. Iedere samenwerking is anders en bijna altijd maatwerk. Denk aan het aantal betrokkenen, aan verschillen in kennisniveau en of betrokkenen elkaar al kennen. Daarom stellen wij voor als hulpmiddel een aantal verschillende werkvormen te benoemen, die helpen om de onderzoeksvragen te beantwoorden. Die werkvormen kunnen uiteenlopen van een blanco start in een zeer interactieve bijeenkomst, tot een overleg waarin de deelnemers het antwoord op de samenwerkingsvragen met elkaar bespreken. Uiteraard blijft ook dit maatwerk en zijn de werkvormen niet bepalend. Belangrijk is dat de antwoorden expliciet zijn benoemd, dat alle betrokkenen ze herkennen en onderschrijven. Dat laatste kan in de vorm van een "visuele checklist" waarin met symbolen de gemaakte keuzes zijn vastgelegd. Op die manier blijft er ook eenheid, helderheid en voorspelbaarheid in hoe de gemeente communiceert over samenwerken met inwoners.>>

"De manier waarop de gemeente samenwerkt kan wel erg verschillen; de ene keer is er een informatie-avond en dan mogen we meedenken, de andere keer krijg je alleen een brief over wanneer de uitvoering begint".

inwoner tijdens inwonersessie

visuele checklist

6

... zet deze in bij de start ...

Ondanks dat sommige trajecten een voortzetting zijn van een al lopende samenwerking, of de aanpak van een al langer spelend probleem, is het toch goed een gezamenlijk (nieuw) startpunt van de samenwerking te bepalen. Dan is het makkelijker om samen vooruit te kijken naar wat gemeente en inwoners willen bereiken. Dingen die daarvoor hebben gespeeld kunnen dan makkelijker achter worden gelaten. Door de samenwerkingsvragen te beantwoorden en de antwoorden samen vast te leggen, creëren de partners zo'n gezamenlijk startpunt.

gemeente

6

... en blijf dit doen gedurende de samenwerking.

De onderzochte projecten en andere praktijkervaringen hebben laten zien dat een eenmaal gestarte samenwerking, zich voortdurend ontwikkelt. De manier van samenwerken, de verhouding tussen de samenwerkingspartners en ieders inbreng, kan veranderen. Daarom is het goed om de "checklist" er regelmatig bij te pakken en te bespreken of er dingen veranderd zijn. Ook dit is maatwerk; voor het ene project is nodig hier een open en interactieve bijeenkomst voor te organiseren. Voor het andere project is een telefoontje tussen de projectleider en het aanspreekpunt van de bewoners voldoende. Niet de vorm, maar het regelmatig bespreken en bijstellen is het belangrijkste.

De gemeente is de initiatiefnemer. Het project begon als zilver, maar inmiddels doen jongeren eigenlijk alles zelf en hebben zij alleen coaching nodig en lijkt het meer goud

project Perspectief 16+

Als je begint met zilver kan het ook ergens anders eindigen. Als je maar met iedereen checkt of dat naar ieders tevredenheid is.

uitspraak tijdens sessie met Projectleiders en beleidsmedewerker

6

Laat college en/of raad aan het begin uitspreken hoe zij met de uitkomst van het participatietraject om zullen gaan.

Het is frustrerend voor de samenwerkingspartners als zij een oplossing hebben bedacht en de "beslissers" deze oplossing niet overneemt. Helemaal als de samenwerkingspartners hier geen rekening mee hebben gehouden.

Bij de beantwoording van de samenwerkingsvragen is in beeld gebracht wie (uiteindelijk) een besluit moet nemen over de uitkomst van de samenwerking. Vaak kunnen de partners die samenwerken dat niet zelf beslissen, maar is er een besluit van een "beslissers" nodig. Bijvoorbeeld het doorhakken van een knoop om de oplossing die de samenwerkende partners hebben bedacht, ook daadwerkelijk uit te voeren of hiervoor middelen beschikbaar te stellen. Deze "beslissers" kan een ambtelijk opdrachtgever zijn, een raad van bestuur van een instelling, de wijkraad, het college van B&W, de gemeenteraad etc.

Wij stellen voor om de antwoorden op de samenwerkingsvragen die bij de start van de samenwerking zijn opgesteld, voor te leggen aan de beslissers. Dan weet de beslissers hoe de samenwerking er uit ziet en kan hij bepalen wat hij met de uitkomst gaat doen: neemt hij hier kennis van, ziet hij het als een vrijblijvend advies

of een zwaarwegend advies, of is hij bereid de uitkomst te accepteren. Mogelijk dat hij als voorwaarde een aantal randvoorwaarden of bandbreedte wil aangeven; als de uitkomst hier binnen blijft, neemt de beslissers de uitkomst over. Deze "startbeslissing" kan worden vastgelegd in een startnotitie en worden gedeeld met de samenwerkingspartners. Met behulp van de "checklist" kunnen ze dan samen bepalen of de samenwerkingsafspraken hierdoor veranderen.

Als je aan het begin van het proces een bepaald keurmerk afsprekt, dan wil je graag dat college en raad ook overnemen wat er aan het einde van het proces uitkomt. Tegelijkertijd kun je niet afdwingen dat gemaakte keuzes door college en raad worden overgenomen; daar ligt toch de definitieve keuze en die kan anders uitpakken. Dat neem je wel mee in je verwachtingenmanagement naar de mensen toe

uitspraak tijdens sessie met Projectleiders en beleidsmedewerker

BIJLAGE!

Onderzoeksbronnen

- 2 bijeenkomsten met trekkers van onderzochte projecten
- 1 bijeenkomst met een tiental gemeentelijk medewerkers
- 1 bijeenkomst met 15 bewoners
- 3 interviews met trekkers van onderzochte projecten
- diverse individuele gesprekken en mailcorrespondentie met trekkers van onderzochte projecten en medewerkers
- Notitie "Participatie in Rheden – Werkwijze om te komen tot participatiebeleid" 17 01 2017.

Beschrijving en achtergronden van de werkwijze Participatie in gemeente Rheden van 17 januari 2017.*

Participatie in de gemeente Rheden is niet nieuw. De gemeente werkt samen met inwoners en andere partners, voor heel veel verschillende onderwerpen en ook op heel veel verschillende manieren. Hierdoor zijn er in de loop der jaren veel verschillende beelden en praktijken over het onderwerp participatie ontstaan; De gemeente past zoveel verschillende vormen toe dat er behoefte is aan overzicht en een duidelijke aanpak. Daarom is er een werkwijze opgesteld die helderheid en eenduidigheid moet opleveren zodat inwoners, bestuurders, politici en medewerkers weten wat ze kunnen verwachten als gemeente en inwoners samenwerken.

Voor de totstandkoming van de werkwijze Participatie in de gemeente Rheden van januari 2017, is een panelonderzoek gedaan onder inwoners, advies ingewonnen bij de raads werkgroep Nieuwe bestuursstijl en is gekeken naar de wijze waarop andere gemeenten met participatie omgaan.

De notitie die de werkwijze d.d. 17 jan 2017 beschrijft, onderscheidt drie stappen :

- ❶ Definitie van participatie,
- ❷ Niveaus van participatie en
- ❸ Handleiding voor participatie.

DEFINITIE VAN PARTICIPATIE

Praat met mensen over 'participatie' en je merkt dat iedereen er een eigen beeld bij heeft. Logisch, want gemeente en inwoners werken al sinds jaar en dag op allerlei manieren met elkaar samen. De gemeente heeft een aantal uitgangspunten benoemd die zij belangrijk vindt bij de samenwerking met de inwoners. Denk hierbij aan de nieuwe bestuursstijl, transparantie, integraliteit van beleid en uitvoering, co-productie als uitgangspunt, gastheerschap en klantgerichtheid van de gemeente richting de inwoner, etc etc.

De essentie van deze uitgangspunten is dat de gemeente de inwoner vroeg in het proces wil betrekken bij de besluitvorming. De werkwijze gaat er van uit dat heldere spelregels en begrijpelijke afspraken een voorwaarde zijn voor zowel inwoners als gemeente om te komen tot een vruchtbare samenwerking en een gedragen eindresultaat.

Definitie zoals beschreven in de werkwijze participatie

In de literatuur en praktijk zijn zeer veel definities van participatie in omloop. In de werkwijze is de volgende definitie opgeschreven:

"Participatie in de gemeente Rheden gaat over samenwerken en meedoen. Duidelijkheid over rolneming bij participatie draagt bij aan het verkleinen van de kloof tussen gemeente en inwoners. De essentie van participatie is deelname van inwoners aan de besluitvorming."

Het gaat dus niet om meedoen in de maatschappij of de Participatiewet.

* daarna genoemd de werkwijze

NIVEAUS VAN DE PARTICIPATIE

De werkwijze gaat er van uit dat de gewenste participatieambitie bij de start van het project wordt bepaald door de raad, het college of de gemandateerde (kan ook inwoner zijn). De werkwijze onderscheidt vier elementen bij participatie: samenwerken, meedoen, rolneming en besluitvorming.

Het keurmerk

De vertaling van deze vier elementen is zichtbaar gemaakt in "het Rhedense Keurmerk"; een soort stempel voor participatie. Het keurmerk is bedoeld als instrument voor de raad en het college om de ambitie in participatie te bepalen en ervoor te zorgen dat voor alle inwoners de spelregels en uitgangspunten bij aanvang helder zijn. Idee is dat alleen bij een helder vertrekpunt de energie goed kan stromen en verwachtingen goed kunnen worden gemanaged.

Twee stappen

De werkwijze gaat uit van twee te nemen stappen om te komen tot het advies voor het keurmerk:

1 AMBITIE:

De vier elementen - samenwerken, meedoen, rolneming en besluitvorming – worden beoordeeld op het keurmerk goud om ze te beantwoorden met ja of nee. Als alle elementen met ja beantwoord zijn, dan is de keuze goud. Kan dit niet, dan moet dezelfde werkwijze worden gevolgd voor het keurmerk zilver en zo verder. Uiteindelijk leidt dit tot een uitkomst van een keuze voor goud, zilver, brons of blanco.

2 PRAKTIJKTOETS:

De volgende stap is het uitvoeren van aan praktijktoets:

- **energie:** inwoners moeten geïnteresseerd zijn in het onderwerp en bereid zijn mee te doen;
- **belangen:** er mag geen sprake zijn van grote belangentegenstellingen (participatie mag niet leiden tot polarisatie in de buurt);
- **wet- en regelgeving:** is het vanuit de wetgeving al dan niet mogelijk de rol bij inwoners neer te leggen (participatie mag niet leiden tot overtredingen);
- **financiën:** zijn er voldoende middelen aanwezig om de werkzaamheden door inwoners te laten doen (als inwoners een inspanning leveren en de gemeente faciliteert dit niet met een budget slaagt de samenwerking misschien niet);
- **kwaliteit:** kunnen inwoners voldoende invulling geven aan de gewenste kwaliteitsuitgangspunten

Als de praktijktoets de keuze voor het keurmerk ondersteunt, dan is dat een bevestiging voor het gekozen keurmerk. Is dit niet het geval, dan moet de ambitie worden bijgesteld naar een andere kleur (van goud naar zilver, van zilver naar brons of van brons naar blanco).

AMBITIE ADVIES

De uitkomst wordt voorgelegd aan raad, college of gemandateerde voor de uiteindelijke keuze van het keurmerk.

AANPASSING VAN AMBITIE

De werkwijze biedt de ruimte om, als de samenwerking tussen de gemeente en de inwoners is gestart en de gekozen kleur past niet op het project of de activiteit, het keurmerk met wederzijdse instemming aan te passen. Alle stakeholders dienen daar dan wel mee in te stemmen.

1

AMBITIE

	 Goud	 Zilver	 Brons	 Blanco
 Samenwerken de inwoner aan het stuur		inwoners en gemeente sturen samen	de gemeente aan het roer	geen samenwerking
 Meedoen inwoners bepalen en mobiliseren zelf het deelnemersveld		bepalen en mobiliseren van het deelnemersveld doen we samen	de gemeente bepaalt en mobiliseert het deelnemersveld	de gemeente opereert solistisch
 Rolneming de medewerker ondersteunt en/of adviseert		inwoners en gemeente maken samenwerkingsafspraken	meedenken en meedoen van inwoners is gewenst	inwoners ontvangen informatie/worden geïnformeerd.
 Politieke besluitvorming de inwoner bepaalt, de politiek toetst op legitimiteit		de politiek toetst op kaders	de politiek is aan zet om te besluiten	de politiek beslist

2

PRAKTIJK-TOETS

	VOLDOENDE ENERGIE	_____
	VOLDOENDE BELANGEN	_____
	VOLDOENDE RUIMTE WET & REGELGEVING	_____
	VOLDOENDE FINANCIËLE MIDDELEN	_____
	VOLDOENDE KWALITEIT BIJ INWONERS	_____

Ja

Nee

	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____

ADVIES AAN
DE RAADAANPASSING
VAN AMBITIE

Overzicht inzichten inwoners, medewerkers en onderzoeksprojecten

In deze bijlage staat een uitgebreide beschrijving van de belangrijkste inzichten en ervaringen die deze evaluatie heeft opgeleverd. Deze zijn als volgt geordend; eerst zijn de pluspunten van de werkwijze benoemd en vervolgens de verbeterpunten. De verbeterpunten zijn opgesomd op volgorde van de manier hoe de werkwijze in de praktijk wordt toegepast; beginnend bij de definitie van participatie, het bepalen van het keurmerk, het toepassen van de praktijktoets, het vaststellen van het keurmerk, het keurmerk tijdens de samenwerking en de besluitvorming achteraf.

TOEGEVOEGDE WAARDE

Als eerste de pluspunten die als toegevoegde waarde zijn benoemd:

Inzicht vooraf

De werkwijze maakt op een praktische wijze inzichtelijk welke mogelijkheden er zijn als de gemeente met inwoners of anderen gaat samenwerken, welke keuzes je hierin kunt maken (bijvoorbeeld over de rol die de gemeente invult) en wat de consequenties van die keuzes zijn. De praktijktoets brengt externe factoren die een rol spelen bij de samenwerking scherp in beeld. Veel medewerkers werken al op deze wijze, maar de werkwijze maakt deze factoren en de keuzes die je in de samenwerking hebt, expliciet.

Het gaat vaak om het managen van de verwachtingen. Daarvoor is een omgevingsanalyse nodig om te weten met wie je te maken hebt. In die analyse spreek je al de verwachting uit over de bereidheid tot samenwerken en die ga je toetsen. Eigenlijk is het keurmerk een oefening omgevingsanalyse

uitspraak tijdens sessie met medewerkers

Door gestructureerd alle elementen van de werkwijze (samenwerken, meedoen, rolneming, besluitvorming, energie, belangen, wet- en regelgeving, middelen en kwaliteit) te beoordelen ontstaat veel inzicht. De werkwijze en vooral de praktijktoets, helpt medewerkers zo in beeld te brengen waar de beperkingen zitten om

projecten of processen meer participatief op te pakken en de gemeentelijke ambitie van (maximale) participatie te verwezenlijken. Denk hierbij aan het gebrek aan gedeelde belangen of financiële middelen. Door deze zaken eerst aan te pakken, kan je een project toch meer participatief uitvoeren en kunnen inwoners een grotere rol nemen.

Bewustwording

Er is een kritische kanttekening geplaatst bij de hiërarchie die uitgaat van de keurmerken goud, zilver, brons en blanco, die veronderstelt dat een "gouden samenwerking" beter is dan een "zilveren". Tegelijkertijd heeft de keuze om de "gouden samenwerking" als ambitie en vertrekpunt te kiezen ook een duidelijke meerwaarde: dit vertrekpunt dwingt medewerkers en inwoners na te denken of er niet een actievere en grotere rol voor inwoners is weggelegd dan men op basis van ervaring, gewoonte of gemak, zonder deze werkwijze, zou aannemen.

Positief aan de werkwijze is dat het de bewustwording van mogelijkheden van participatie bij medewerkers verhoogt en hen stimuleert niet alleen in brons of blanco te denken en het als gemeente zelf op te lossen, maar ook te gaan kijken of het mogelijk is het probleem aan de straat of buurt zelf over te laten

conclusie tijdens sessie met medewerkers

Gezamenlijk vertrekpunt

In bijna alle gesprekken is het belang van een gezamenlijk vertrekpunt benoemd, zowel door de trekkers van de onderzochte projecten, als medewerkers én de inwoners. De meerwaarde van de werkwijze is dat deze dwingt om een startpunt te markeren en uit te spreken hoe de samenwerking er bij die start uit gaat zien.

Als de gemeente en inwoners in de beginfase met elkaar in dialoog gaan en afspreken hoe ze met elkaar gaan samenwerken dan is er over en weer veel meer begrip voor elkaar

inwoner tijdens inwonersessie

Verwachtingenmanagement

De werkwijze creëert duidelijkheid voor ambtenaar en inwoner. Inwoners geven aan graag met de gemeente te willen samenwerken, maar, zeker als zij hier nog niet zo veel ervaring mee hebben, ook dat zij niet zo goed weten wat er dan van hen verwacht wordt. Door aan de hand van het keurmerk duidelijk te maken hoe de samenwerking er uit gaat zien, is het makkelijker de verwachtingen over en weer helder te maken. De kracht van de keurmerken is dat zij de verschillende vormen van samenwerking heel krachtig en scherp onderscheiden en symboliseren.

Het keurmerk maakte voor iedereen helder hoe we in het project met elkaar zouden gaan samenwerken. Daar konden we elkaar ook aan herinneren als het in de samenwerking wat lastiger werd: zo van "dit was toch een zilveren-samenwerking?"

toegankelijkheid voetpaden Velp

VERBETERPUNTEN

De werkwijze kent ook een aantal mogelijke verbeterpunten:

Participatiedefinitie: waar hebben we het eigenlijk over?

Veel gesprekken over participatie beginnen met de vraag "waar hebben we het eigenlijk over?" Zoals de werkwijze dd 17 jan 2017 ook al stelt; er zijn veel definities van participatie in omloop. De werkwijze stelt dat het gewenst is om een "gezamenlijk vertrekpunt of definitie te hanteren".

Uit de gevoerde gesprekken blijkt echter dat de in de notitie gebruikte definitie, niet de gewenste helderheid geeft. Met name de volgende zinsnede uit de definitie zorgt voor verwarring: "De essentie van participatie is deelname van inwoners aan de besluitvorming". Wat is dan deze besluitvorming? Is dat politieke besluitvorming door de gemeenteraad of (publieke) besluitvorming van de gemeente of een groep inwoners? Bovendien is er bij veel samenwerkingsprojecten helemaal geen (formele) besluitvorming nodig. Dan gaat het om ambtelijke uitvoering binnen bestaande kaders.

Voor inwoners is participatie vooral een abstract begrip. Zij vertalen het naar vraagstukken in hun directe omgeving waar iets gebeurt of moet gebeuren en waar gemeente en inwoner over en weer iets van elkaar verwachten of elkaar nodig hebben.

Bepaling keurmerk: Wie bepaalt dit?

De werkwijze stelt dat de opdrachtgever de gewenste participatieambitie bij de start van het project bepaalt. Dat kan de raad, het college of de gemandateerde zijn. Deze laatste kan ook de inwoner zijn. Het is niet duidelijk wat de werkwijze bedoelt met dat de inwoner “gemandateerd” kan zijn. Uit de praktijkvoorbeelden met participatie in het algemeen en ook bij de onderzochte projecten waar de nieuwe werkwijze is ingezet, blijkt wel heel duidelijk dat idealiter de gemeente en inwoner samen de manier van samenwerken bepalen.

Verder is het in de praktijk lastig te bepalen wie “de inwoner” is. Vaak zijn er bij een samenwerking tussen de gemeenten en “de inwoner”, meerdere inwoners betrokken en ook nog andere actoren, denk aan een woningbouwcorporatie of een bedrijf. Vaak verschillen de belangen van inwoners onderling en van inwoners en betrokken partners. Hoe kom je dan samen tot de keuze voor een keurmerk? Hoe voorkom je dat niet degene die bij het begin het hardst roept, hierin de grootste stem heeft? Inwoners geven zelf aan dit in sommige gevallen erg moeilijk te vinden. Ze willen dan graag hulp krijgen van de gemeente om meer betrokkenen te mobiliseren en om als inwoners samen belangen af te wegen. Als dat niet lukt is het aan de gemeente om een knoop door te hakken.

Soms kun je het niet iedereen naar de zin maken en komen wij er als inwoners samen niet uit. Dan is het fijn dat de gemeente de kar zelf trekt en een, niet voor iedereen populaire, maatregel neemt

inwoner tijdens inwonersessie

Bepaling participatieniveau: wordt de praktijktoets toegepast?

Er zijn allerlei begrenzingen die bepalend zijn voor de mogelijkheden binnen een project, zoals geldende wetten en regels. Daarom is in de werkwijze voorzien in een zogenaamde praktijktoets. Helaas is deze praktijktoets maar in beperkte mate in de onderzochte projecten toegepast. Er is dus weinig praktijkervaring op basis waarvan we uitspraken kunnen doen over de praktijktoets. Toch valt een aantal zaken op.

Een toets op wet- en regelgeving bij de start van een project om (on)mogelijkheden in beeld te brengen is een voor de hand liggende stap. In de praktijk voert de medewerker zo’n toets impliciet of expliciet ook bijna altijd uit. Dat kan ook heel objectief. De praktijktoets zoals beschreven in de werkwijze gaat echter ook uit van een toets op aspecten “voldoende aanwezige energie”, “voldoende gedeelde belangen” en “voldoende kwaliteit bij inwoners”. Deze aspecten zijn heel moeilijk objectief vast te stellen (hoe maak je een inschatting van de kwaliteiten van inwoners?) en blijken vaak pas als de samenwerking op gang is gekomen. Bovendien kan bijvoorbeeld energie bij het begin van een project heel hoog zijn, maar kan deze door allerlei redenen gedurende een proces verdwijnen.

De triple-helix samenwerking heeft echt moeten groeien. In het begin moest de gemeente er veel energie in steken, maar hoe langer de partners samenwerkten, hoe meer energie er in de samenwerking kwam. De partners zetten zelf projecten op waarbij de rol van de gemeente maar beperkt was

project Triple-helix samenwerking

inwoners start, maar dat de inwoners in de uitvoering vinden dat de gemeente het voortouw moet nemen.

Een van de projecten betreft het nemen van fysieke maatregelen in de buitenruimte voor mindervaliden en ouderen. De medewerker had een grote rol bedacht voor de belangenorganisaties. Deze wilden in het begin graag meedenken over de uitgangspunten, maar gaven bij de uitwerking aan dat de gemeente aan zet was om dit zelf nader in te vullen (en gaven daarmee de gemeente ook het vertrouwen dit te doen)

toegankelijkheid voetpaden Velp

Ook een strenge toets op de financiën aan het begin van het proces kan een valkuil zijn. Uiteraard moet er zicht zijn op de financiële mogelijkheden. Maar dit hoeven niet altijd keiharde begrenzingslijnen te zijn. Dat beperkt de creativiteit om te komen tot nieuwe en andere oplossingen, die ook andere budgetten beschikbaar maken.

Bij het bewonersinitiatief om te komen tot een verbetering van de aansluiting van de Noorder Parallelweg op de Nordlaan en het aanpassen van het parkeerterrein van Lidl is niet vooraf het budget als kader meegegeven. Door het meedenken van inwoners kwamen er nieuwe ideeën op tafel waardoor ook Lidl een deel van de oplossing wilde financieren

Project Lidl

Bepaling keurmerk: wanneer wordt het bepaald?

De werkwijze stelt dat de opdrachtgever het keurmerk bij de start van een project of proces bepaalt. In de praktijk blijkt de start van een project of proces niet altijd "clean" vast te stellen. Sommige processen/projecten lopen al en komen pas na een tijdje bij de gemeente terecht. Of gemeente en inwoners besluiten pas nadat een project/proces is gestart, dit participatief aan te gaan pakken.

Bepaling keurmerk: gaan we altijd voor goud?

De werkwijze neemt als vertrekpunt het hoogste participatieniveau: het gouden keurmerk. Pas als dit niet haalbaar blijkt, kun je "afschalen" naar een lager keurmerk. Dit vertrekpunt en de gekozen indeling van

de keurmerken (goud, zilver en brons) maakt duidelijk dat er een hiërarchie in de keurmerken zit; goud is het vertrekpunt en de ambitie en goud is beter dan zilver.

Het is de projecttrekkers en medewerkers onvoldoende duidelijk of het streven altijd moet zijn om te komen tot het gouden keurmerk. In het gesprek hierover was een meerderheid van mening dat dit vertrekpunt en deze hiërarchie een ongewenst keurslijf is waarmee je een kwetsbaar participatietraject niet moet belasten. Een goede samenwerking waarbij de gemeente, met instemming van inwoners en andere partners, het proces trekt is heel wat waard. Het mag niet zo zijn dat een dergelijk proces "minder goed" is, omdat het "slechts" een zilveren keurmerk krijgt.

"Soms is een 'zilveren samenwerking' goud waard!"

toegankelijkheid voetpaden Velp

De sessie met inwoners maakte duidelijk dat zij ervaren dat de gemeente hen in veel gevallen betreft bij ontwikkelingen in hun buurt. Hierover waren zij ook zeer positief. Zij geven ook aan veel voordelen te zien als inwoners trekker zijn van initiatieven. Genoemde voordelen zijn onder andere: inwoners brengen andere inwoners makkelijker bij elkaar, inwoners kennen hun eigen buurt het best, inwoners kunnen beter druk uitoefenen op de politiek, het vergroot het verantwoordelijkheidsgevoel in de buurt, inwoners komen tot betere en goedkopere oplossingen en zijn vervolgens zuiniger op het resultaat.

Als je als inwoners onder elkaar bent, kun je je toch makkelijker uiten dan als je dit tegen de gemeente moet doen

inwoner tijdens kwalitatieve inwonerssessie

Dat wil wat de inwoners betreft echter niet zeggen dat de meest vergaande vorm van participatie ("goud") altijd als uitgangspunt moet worden genomen. Zij zien namelijk wel degelijk voordelen als de gemeente een project trekt. In de sessie werden onder andere genoemd: de gemeente heeft tijd, geld, expertise, ingangen bij andere partners, kent de achtergronden van de situatie en wet- en regelgeving en kan doorpakken.

De gemeente komt meteen op het juiste niveau binnen bij een corporatie of bedrijf, als inwoner moeten we bij de receptie beginnen.

inwoner tijdens inwonerssessie

Overigens, afgezien van hoe de samenwerking er idealiter uitziet, uit de sessie bleek dat deze inwoners voor alle soorten vraagstukken met de gemeente willen samenwerken. Zie bijlage 4 voor een overzicht van de voorbeelden die zij noemden.

Keurmerk tijdens de samenwerking: eens gekozen altijd gekozen?

In de werkwijze staat het volgende beschreven: “als de samenwerking tussen de gemeente en de inwoners is gestart en de gekozen kleur past niet op het project of de activiteit, dan kan het keurmerk met wederzijdse instemming natuurlijk worden aangepast. Alle stakeholders moeten daar dan wel mee instemmen”. De werkwijze biedt dus de mogelijkheid om gedurende het proces te veranderen van keurmerk. Toch geven de medewerkers aan dat de werkwijze te “rigide” is en onvoldoende ruimte laat voor maatwerk en bijstelling tijdens de samenwerking.

Het is voor niemand wenselijk dat er één werkwijze wordt gehanteerd, want elk project is anders

uitspraak tijdens sessie met medewerkers

Als je begint met zilver kan het ook ergens anders eindigen. Als je maar met iedereen checkt of dat naar ieders tevredenheid is.

uitspraak tijdens sessie met medewerkers

Ook kunnen er binnen een project verschillende sporen ontstaan waarbij de gemeente het ene deel van het project trekt en inwoners of andere partners het andere deel.

Mijn project begon brons en is inmiddels zilver geworden, met een aantal gouden deelprojecten

uitspraak tijdens sessie met medewerkers

Soms is de keuze voor een keurmerk lastig, omdat de praktijk tussen twee keurmerken in lijkt te liggen.

Het keurmerk is zilver met een flinke rand goud; de gemeente is initiatiefnemer, maar verder doen jongeren alles zelf en worden zij gecoacht

Perspectief 16+

Besluitvorming achteraf: Hoe verhoudt de uitkomst van participatie zich tot besluitvorming door het college van B&W en/of de gemeenteraad?

De notitie en werkwijze zeggen wel iets over de start van een participatieproces en de rol van college en/of raad, maar niets over de uitkomst van het proces en hoe deze zich verhoudt tot besluitvorming (nadien) door college van B&W en/of gemeenteraad.

De werkwijze is hier in de praktijk maar beperkt op getoetst. De medewerkers herkennen hier wel een afbreukrisico waar zij in de praktijk rekening mee houden en inwoners op voorbereiden.

Als je aan het begin van een proces een bepaald keurmerk afsprekt, dan moeten raad en college eigenlijk ook accepteren wat er aan het einde van dat proces uitkomt. Tegelijkertijd kun je niet afdwingen dat gemaakte keuzes door college en raad worden overgenomen; daar ligt toch de definitieve keuze en die kan anders uitpakken. Dat neem je wel mee in je verwachtingenmanagement naar de mensen toe

uitspraak tijdens sessie met medewerkers

Suggesties van bewoners van onderwerpen waarop ze graag met de gemeente willen samenwerken

- Verduurzamen met inwoners. Duurzame energie. Beschikbaar stellen van bedrijfsdaken voor zonnepanelen
- Woningvoorraad meer laten aansluiten bij woonwensen van de inwoner (bijvoorbeeld ouderenwoningen (collectief) goedkopere segment,
- Verkeersveiligheid in de wijken.
- Vliegveld Lelystad lobby. Ondersteunen lobby van de inwoners.
- Toekomst van de veehouderij (betrekken inwoners)
- Tegengaan van het wegtrekken van (grote) bedrijven
- Meerjaren beleidskader sociaal domein
- Evenementenbeleid
- Vrijwilligersbeleid
- Basismobiliteit/kleinschalig openbaar vervoer
- Mantelzorg(beleid en –uitvoering)
- Aanbouwbeleid voor woningen

